

На початку 1989 року за порученням ректорату мною, тоді ще кандидатом юридичних наук, доцентом був розроблений навчальний план підготовки за спеціальністю "Правознавство" та спільно з викладачами: д.ю.н., професором Лебедзем В.М., д.ю.н., професором Федоровим К.Г., к.ю.н., доцентом Голембо Л.Я. проведена низка організаційних заходів. Так склалися передумови для отримання рішення Міністерства освіти України про початок підготовки за спеціальністю "Правознавство" з 1 вересня 1989 року в кількості 50 осіб.

Перші два набори студентів забезпечувались організаційно деканатом історичного факультету, а з 1990 року деканатом економіко-правового факультету на чолі з деканом к.е.н., доцентом Колобердяню І.І.

З вересня 1991 року почалася формуватися організаційна структура юридичного факультету, а саме: утворили три кафедри та криміналістичну лабораторію. Були призначені завідувачі: кафедри теорії та історії держави і права (к.і.н., доцент Заліський Микола Іванович), кафедри кримінального права та правосуддя (професор Кудлай Тамара Павлівна), кафедри цивільного права та процесу (Біленко Валерій Анатолійович), криміналістичної лабораторії (Романчук Віктор Миколайович).

Але в той час був надзвичайно великий дефіцит наукових кадрів вищої кваліфікації. Допомогло нетрадиційне вирішення проблеми, а саме: поєднання лекційних курсів провідних фахівців юридичного факультету Київського університету імені Т.Г. Шевченка з практичними заняттями під керівництвом провідних фахівців судових та правоохоронних органів міста Запоріжжя. Надзвичайно цінною була безпосередня участь у навчальному процесі докторів юридичних наук, професора Турчан Івни Константинович, Воронової Лідії Константинович, Ковала Леоніда Васильовича, Міхленко Шоповала Володимира Миколайовича, Прохвицької Гречкини Василісни, кандидатів юридичних наук, доцентів Балчук Галини Іванівни, Пришпи Надії, а також голови Ленінського суду міста Запоріжжя Савченко Галини Василівни, членів колегії з кримінальних справ обласного суду Тютюнника Віктора Миколайовича, Шпонюк Володимира Павловича, та інших. Саме цей підхід дозволив навчати не тільки студентів, а й молодих викладачів.

Першими платилими викладачами новоствореного факультету, які несли на собі ношу в його становленні були: д.ю.н., професор Кудлай Т.П., д.ю.н., професор Федоров К.Г., к.ю.н., доцент Біляківський О.П., к.ю.н., доцент Голембо Л.Я., к.і.н. Заліський Н.І., ст. викладачі Євста В.П., Романчук В.М., викладачі Гулевський О.В., Прозовський І.М., Щелкунова І.В., Щелкунова В.В.

Завдяки випівковій організаційній роботі, наполегливому пошуку нестандартних рішень з кадрового і матеріального забезпечення, зваженому подоланню бюрократичних і моральних перешкод, деяких консервативних представників іменитих юридичних навчальних закладів, факультет відбувся. Він був першим факультетом утвореним, поруч з відомими та традиційно існуючими за радянських часів факультетів і навчальних закладів Харькова, Києва, Одеси, Львова і Донецька. Саме його створення стало і прикладом, і поштовхом для розширення кількості юридичних факультетів.

В березні 1994 року факультет успішно пройшов в першу, а тому й стратегічно-найважливішу акредитацію. Це було свідченням визнання наполегливої праці професорсько-викладацького та навчально-допоміжного складу юридичного наукового світом, яке надало можливість готувати власних аспірантів, приймати участь в розробці наукових тем та постулово творити своє наукове обличчя.

Таким був процес закладення фундаменту юридичної освіти на запорізькій землі. В червні 1995 року, в зв'язку зі зміною місця проживання Кудлай Т.П., наступив новий етап в кадровому забезпеченні та в подальшій діяльності юридичного факультету.

Шанси студентів, колегів, випускників!

*Денисова Г.А., кандидат юридичних наук,
професор, декан юридичного факультету
Дніпропетровського університету "ЗДПУ"*

Листавши сторінки життя слід пригадати, що своє навчальну, наукову та виконавчу роботу юридичний факультет розпочинав з 1989 року на базі історичного та економічного факультетів. Саме в той час колишній ректор, професор Толоч В'ячеслав Олександрович зумів відкрити у Запорізькому державному університеті один з найпрестижніших факультетів.

Слід висловити глибоку подяку колегам, які стояли у витоків, закладали перші "камні" у фундамент юридичного осередку на Запоріжжі, за їх високу теоретичну підготовку спеціалістів-юристів, за душісну й естетичну досконалість, за підтримку під час становлення, бо вже з 1992 року, продовжуючи славі традиції досвідчених вчених-педагогів юридичний факультет працює самостійно. В ці часи на юридичному факультеті працювали гордість української юридичної науки, доктори юридичних наук, професори Костянтин Георгійович Федоров, Василь Лук'янович Мустака, Павло Семенович Митишевський, Наталія Сергіївна Прозорова, доценти Олексій Петрович Висіківський, Леонід Павлович Філобок, а очолювала факультет Кудлай Тамара Павлівна, відомий вчений, доктор юридичних наук професор.

Висіківський, Леонід Павлович Філобок, а очолювала факультет Кудлай Тамара Павлівна, відомий вчений, доктор юридичних наук професор.

За порівняно короткий термін, незважаючи на труднощі, матеріально-технічну та навчально-методичну базу факультету в значній мірі приведено у відповідність з вимогами й потребами навчально-виховного процесу. Сформовано потужний науково-педагогічний колектив, переважно з талановитих, завзятих, великих випускників ЗДПУ, серед яких не можна не згадати кандидатів юридичних наук, доцентів Світлану Олександрівну Тіленкову, Віталія Васильовича Васильченка та старших викладачів Олександра Григорійовича Бондаря, Тетяну Олександрівну Коломощ і Сергія Васильовича Дьоменко. Протягом 1992-1998 рр. на юридичному факультеті було створено 5 кафедр, які очолювали доктори та кандидати юридичних наук. По стійно та на умовах сумісництва на юридичному факультеті працювали 6 докторів юридичних наук, професорів, 19 кандидатів юридичних наук, доцентів та викладачів і асистентів, які мали практичний досвід роботи у правоохоронних органах. З 1998 р. починається і мова трудова діяльність в ЗДПУ: спочатку на посаді завідувача кафедри кримінального права та правосуддя, а з 2000 р. - як декана юридичного факультету.

доктор юридичних наук, професор Павло Семенович Митишевський, професор кафедри кримінального права та правосуддя юридичного факультету ЗДПУ (через 11 днів він піде з життя) 2002 рік

Відповідно до перспективного плану розвитку юридичного факультету у 2000-2003 рр. щороку збільшувалась кількість кандидатів юридичних наук, колективом проводилися реконструкція та ремонтні роботи приміщень, створено службу екстреної юридичної допомоги та комп'ютерний клас, щороку відбувалося багато інших цікавих справ. Попереду у нас, викладачів та студентів, було багато повсякденної, кропіткої праці. Незважаючи на те, що зменшилася кількість докторів юридичних наук, професорів (через позитивний віз не змогли працювати Прозорова Н.С., Мунтян В.Л., Підпригора О.О., за браком часу відбули Коржанський М.И., Мельник М.І., Погоріло В.Ф., Підпригора О.А., пішов з життя Митишевський П.С.), професорсько-викладацький склад юридичного факультету збільшувався за рахунок постійних захистів дисертацій, в чому нам допомагали провідні наукові заклади: Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, Інститут держави і права Національної Академії Наук України ім. В.М. Корецького, Національний університет ім. Т.Г.Шевченка, Національний університет внутрішніх справ. Крім того, плідно працювали над докторськими дисертаціями доценти Бєлківський О.П., Денисова Т.А. та Коломоєць Т.О. Справочник знадобує юридичній факультет Запорізького державного університету з впевненістю міг дивитися ду майбутню.

Але доля розпорядилася по іншому: з вересня 2003 р. частина викладачів покинула стіни університету, але це буде вже інша історія...

(стаття друкується із скороченим зображенням редакцією)

Світло Ївого 2003 року. Професорсько-викладацький склад юридичного факультету

*Храївський П.В.
в.о. декана юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент*

Керівництво університету запропонувало мені очолити юридичний факультет саме у скрутний час. Ярозумів, що без нової дієздатної команди швидко переломити ситуацію буде дуже складно. Тому, завжди буду щиро вдячний заступникам декана О.Г.Бондарю, В.П.Сабадану, Т.О.Коломоєць, Л.Р.Наливайко, за кафе драми О.П.Бєлківському, А.М.Середі, М.Л.Смоляровій, у їх прагненні працювати командою, командою відповідати за стан справ, командою вирішувати складні завдання сьогодення.

Зараз, коли юридичний факультет здолав усі труднощі, що тимчасово виникли у його розвитку, його професорсько-викладацький склад дозволяє вирішувати самі оптимістичні завдання. Меньше ніж за рік на факультеті були захищені 7 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, 2 кандидати наук здобули вчене звання доцентів, підготовлена до захисту 1 докторська і 4 кандидатські дисертації. Факультет уклав угоди по співробітництву у фазовій підготовці з 4 докторантами юридичних наук, професорами. Ми поновили у 2004 р. випуск фахового наукового збірника "Вісник Запорізького державного університету. Юридичні науки", випустивши у світ №41-3. Наші студенти Шмигла І., Шмигла В., Воронова О., Скоцько О. на конкурс наукових робіт обдарованої молоді, що проводиться щорічно під егідою Запорізької обласної державної адміністрації у 2003, 2004 рр. зайняли перше місце. Студентка Федорова К. зайняла перше місце у конкурсі студентських наукових робіт Академії правових наук України (науковий керівник - к.в.н., доцент Коломоєць Т.О.).

Іспитом на зрілість стала профорієнтаційна робота по залученню випускників шкіл та гімназій міста до вступу на факультет. Набір студентів на перший курс у 2004 р. показав, що навіть на контрактну форму навчання спеціальність "правознавство" мала конкурс майже 2 особи на місце.

У наш час факультет є розвинутим та самодостатнім структурним підрозділом університету, де органічно пов'язана мудрість і досвід провідних професорів та доцентів - Прозорової Н.С., Погоріло В.Ф., Шварули В.К., Мунтяна В.Л., Лукшаківна В.Г., Бєлківського О.П., Голубєва В.О., Коломоєць Т.О., Фодіко Л.Г., Наливайко Л.Р., Середи А.М. зі спеціалістів та наполегливо стій молодих викладачів - Сабадана В.П., Мисайленко О.О., Кузенко Л.В., Самойленко Г.В., Прислюшко Х.В. та інших.

Науково-педагогічний склад викладачів дозволяє у наш час вирішувати питання ліцензування спеціальності "правознавство" за 4 освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" та щороку випускати 20-25 осіб з дипломом "магістра права". Ці та інші творчі завдання на факультеті творчо втілюють 32 викладачі, серед яких 8 докторів юридичних наук, професорів, 18 кандидатів юридичних наук, доцентів, 6 доцентів готують докторські дисертації, 18 осіб навчаються у аспірантурі.